

Posudek vedoucího na bakalářskou práci Michaely Maršíkové:

Vývoj počtu a struktury neúplných rodinných domácností od 80. let 20. století v České republice a na Slovensku

---

Předložená práce se zabývá vývojem počtu a struktury neúplných rodinných domácností dvou států, jež tvořily donedávna jeden celek se společnou historií. Porovnání rozdílů, jež existovaly před rozdělením společného státu a k nimž dále došlo po rozdělení v roce 1993, zejména v souvislostech se změnami demografického chování v 90. letech, je vlastní náplní práce. Autorka si vybrala téma velmi aktuální, neboť neúplné rodiny svou rostoucí početností a přitom ekonomicky i sociálně oslabeným postavením stojí v popředí zájmu společnosti.

Text (42 stran) je členěn do 6 kapitol. Přehledně je vymezen cíl práce a stanoveny pracovní hypotézy, popsány zdroje dat a metodika. Vlastní analýze domácností (kap.5) předchází ještě kapitola stručných charakteristik vývoje demografických procesů bezprostředně souvisejících s vývojem struktury domácností, zaměřená zejména na 90. léta 20. století, správně ale navazující na předchozí vývoj za socialistické éry. Tato kapitola vychází především z převzatých dat, zatímco vlastní autorčina práce v páté kapitole je deskriptivní srovnávací analýzou vývoje neúplných rodinných domácností z hlediska struktury podle pohlaví, věku, rodinného stavu a národnosti osob v čele domácností a z hlediska počtu závislých dětí. Zde autorka prokázala dobrou orientaci v pramenech dat i zvládnutí metod této analýzy. V závěru práce jsou pak ve stručných vysvětlujících souvislostech hlavních sociálně ekonomických změn v 90. letech zhodnoceny výsledky analýzy domácností, posouzena platnost vyslovených předpokladů v pracovních hypotézách a částečně vysvětleny příčiny nesplnění těchto hypotéz.

Autorka přistupovala k bakalářské práci velmi samostatně a iniciativně. K dispozici měla kvalitní a srovnatelnou datovou základnu ze starších sčítání lidu za oba územní celky a za Česko i z posledního cenzu. Získat údaje z posledního cenzu za Slovensko již bylo obtížnější, chválím autorku za její iniciativní přístup. Ten uplatnila i ve vlastním zpracování tématu, její práce je poměrně dobře stylizována, působí vyváženým dojmem, má promyšlenou strukturu.

Určité nedostatky práce nejsou podle mého názoru zásadního charakteru a vplynuly hlavně z nepozornosti a nedůsledné korektury (to se týká zejména gramatických chyb). Překlepem je termín „neúplné nerodinné domácnosti“ (na konci str. 8), kde jde samozřejmě o rodinné, jak je ostatně dále správně uvedeno, chybný je odkaz na tabulku 1 v příloze – ve skutečnosti je to tab. 6 (str. 10 kap. 4.1). V grafu č. 2 na str. 13 jsou dvakrát uvedeny redukované míry sňatečnosti svobodných za muže SR. Z drobných věcných nedůsledností musím upozornit na nesprávný termín nelegitimní plodnost (má být porodnost) - str. 27, nepřesné tvrzení o vzniku NRD narozením dítěte svobodné ženě na konci téže stránky – lépe by bylo nevdané. Nerozumím tvrzení o vlivu metodické změny zařazení domácností prarodičů s vnoučaty do NRD na vzrůst podílu nejmladších NRD - autorka by je měla vysvětlit (str.35). V partii o úmrtnosti (str.21-22), jejíž rozsah je správně zredukován vzhledem k zaměření práce, bych považovala za vhodnější spíše než naději dožití při narození účelově uvést naději dožití ve věku, kdy význam neúplných rodinných domácností ovdovělých osob vzrůstá.

Ačkoliv drobných nedostatků je více, autorka se podle mého názoru nedopustila žádných vážnějších věcných chyb. K předložené práci nemám závažnějších připomínek.

Práce působí úpravným dojmem a po formální stránce je vybavena všemi náležitostmi (je opatřena obsahem, poměrně obsáhlým seznamem literatury a zdrojů dat se správnými citacemi, seznamem grafů a seznamem tabulek); její součástí je i rozsáhlá příloha s 19 tabulkami.

Autorka prokázala dobrou znalost příslušné literatury a orientaci v pramenech dat, zvládla metodické postupy speciální demografické analýzy, prokázala schopnost samostatného uvažování. Oceňuji její samostatnost v přístupu k práci.

Práce Michaely Maršíkové podle mého názoru splňuje požadavky kladené na bakalářské práce, proto ji doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 13.9.2006

RNDr. Dagmar Bartoňová. Ph.D.